

ВІСНИК

НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ

ЩОМІСЯЧНИЙ
ЗАГАЛЬНОНАУКОВИЙ ЖУРНАЛ
ЗАСНОВАНИЙ У ЖОВТНІ 1928 р.
КИЇВ

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Головний редактор
А.Г. ЗАГОРОДНІЙ

Заступник
головного редактора,
науковий редактор
О.Н. КУБАЛЬСЬКИЙ

Штатний заступник
головного редактора
О.О. МЕЛЕЖИК

В.Л. БОГДАНОВ
А.Ф. БУЛАТ
В.П. ГОРБУЛІН
М.Т. КАРТЕЛЬ
О.В. КИРИЛЕНКО
С.В. КОМІСАРЕНКО
В.Г. КОШЕЧКО
І.В. КРІВЦУН
Е.М. ЛІБАНОВА
В.М. ЛОКТЄВ
С.І. ПИРОЖКОВ
О.М. ПОНОМАРЕНКО
В.Г. РАДЧЕНКО
О.О. РАФАЛЬСЬКИЙ
Г.А. СКРИПНИК
В.А. СМОЛІЙ
О.М. ХІМІЧ
М.Ф. ШУЛЬГА

12
2021

ЗМІСТ

СТАТТІ ТА ОГЛЯДИ

Шуба Я.М. Від незрячої мухи до захворювань людини: історія відкриття та дослідження термо- і механорецепторів (*Нобелівська премія з фізіології або медицини 2021 року*) 3

Головач Ю.В. Ціле є більшим за суму його частин (*Нобелівська премія з фізики 2021 року*) 18

Вовк М.В. Асиметричний органокаталіз — новітня стратегія конструювання хіральних молекул для сучасної техніки, технології та медицини (*Нобелівська премія з хімії 2021 року*) 27

ПОДІЇ

Богданов В.Л., Кубальський О.Н. Про концепцію розвитку Національної академії наук України на 2021—2025 роки 38

Горбулін В.П. Тріада Корольов—Янгель—Патон в основі історії та сучасності вітчизняного ракетобудування (*Доповідь на Міжнародному симпозіумі «Патонівські наукові традиції у світлі нових викликів сучасній науці»*) 46

НАУКА І СУСПІЛЬСТВО

Локтєв В.М. Якщо ситуація з наукою в країні не зміниться кардинально, Україні не допоможе сам Господь Бог 50

ОФІЦІЙНИЙ РОЗДІЛ

Із зали засідань Президії НАН України (13 жовтня 2021 р.) 66

Із зали засідань Президії НАН України (27 жовтня 2021 р.) 72

З КАФЕДРИ ПРЕЗИДІЇ НАН УКРАЇНИ

Ботюк В.П. Відеосистеми реального часу з елементами штучного інтелекту (*стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 13 жовтня 2021 р.*) 77

Яцків Я.С., Присяжний В.І. Про співпрацю Національної академії наук України і Державного космічного агентства України зі створення системи контролю та аналізу космічної обстановки (*стенограма співповіді на засіданні Президії НАН України 13 жовтня 2021 р.*) 85

Дідух Я.П. Наукові засади фітобіотичної стратегії збереження навколишнього середовища в сучасних умовах (*стенограма доповіді на засіданні Президії НАН України 27 жовтня 2021 р.*) 90

Хома М.С. Стан і перспективи розвитку досліджень у галузі корозії та протикорозійного захисту конструкційних матеріалів в Україні (*за матеріалами наукової доповіді на засіданні Президії НАН України 27 жовтня 2021 р.*) 99

ВІТАЄМО

70-річчя академіка НАН України М.О. Азаренкова 107

60-річчя академіка НАН України С.В. Ахоніна ... 108

75-річчя члена-кореспондента НАН України

В.П. Мікловди 109

Зміст журналу за 2021 р. 110

Показчик авторів за 2021 р. 116